

BILDANDE AV NATURRESERVATET HÄSSLEBACKEN I LJUNGBY KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Hässlebacken som naturreservatet. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som anges i bifogad karta (bilaga 1).

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och restaurera öppna och trädklädda ängs- och betesmarker så att de biologiska värdena knutna till såväl markflora som trädskikt bevaras och stärks
- områdets skogar ska bevaras som, eller vid behov restaureras till, naturskogar med gamla träd och en varierad och flerskiktad struktur med god förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser i ett artrikt och vackert kulturlandskap

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk, rationalisering av jordbruket och olika typer av exploatering
- befintliga ängs- och betesmarker hävdas och igenväxande marker restaureras där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter
- områdets skogar i huvudsak får präglas av naturlig dynamik. Områden påverkade av skogsbruk restaureras för att utvecklas mot naturliga blandskogar, där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden, naturtyperna silikatgräsmarker (6270), taiga - blandskog (9016), skogsbevuxen myr (91D0), samt friluftsliv. Bildandet av naturreservatet bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Naturreservatets högsta biologiska värden är knutna till ett ovanligt välbevarat ålderdomligt odlingslandskap med anslutande blandskogar. Att naturreservatet gränsar till ett annat reservat, Målaskogsberg, med likartade naturtyper bidrar till att förstärka naturvärdena i bägge reservaten. Konnektiviteten mellan de skyddade områdena skapar förutsättningar att långsiktigt bevara naturvärden i ett större sammanhängande område utan fragmentering.

Naturreservatet är påverkat av skogsbruk, vilket har reducerat arealen öppen mark i området, samt skapat monokulturer av gran. Bevarandevärdena hotas av upphörd hävd och fortsatt skogsbruk.

För att gynna de prioriterade bevarandevärdena behövs skötselåtgärder som möjliggörs i och med att beslut om naturreservat fattas. Skötselåtgärderna specificeras närmare i bilaga 2.

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden
Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
Anmärkning:
Tillfälligt upplag i samband med skötselåtgärder får ske.
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
5. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning
Anmärkningar:
I. Jaktorn får uppföras i skogsmark.
II. Anordning för tamboskap, t.ex. vindskydd eller insamlingsfälla, får uppföras på åkermark.
6. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
Anmärkning:
I. Siktgata för jaktens behov får röjas i skogsmark.
II. Befintliga vägar och stigar får hållas framkomliga.
7. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grova grenar
Anmärkning:

Vindfällor eller döda grova grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar jordbruk eller framkomlighet på stigar och vägar får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.

8. sprida bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel
9. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
10. utfodra vilt, sätta upp saltsten för vilt eller anlägga åtel
Anmärkning:
Saltsten för vilt får sättas upp i skogsmark.
11. jaga fågel
12. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens tillstånd.
Anmärkning:
Jaktpass får markeras med diskret skylt.
13. på våtmark transportera ut fällt vilt med fordon förutom med fyrhjuling eller dragare med liknande marktryck
14. rutinmässigt eller förebyggande behandla betesdjur med avmaskningsmedel
15. tillskottsutfodra och vinterbeta
Anmärkning:
Tillskottsutfodring, samt användning av kalvgömmor, är tillåten på åkermark.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång i naturreservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att skötsel utförs som behövs för att bevara och utveckla naturvärdena:
  - slåtter, betesdrift och odling av allmogeåker om inte fastighetsägaren själv utför detta, eller anlitar annan brukare,
  - avverkning av träd, tillskapande och utplacering av död ved (inkl. död ved från områden utanför reservatet), röjning av sly, hamling, veteranisering, flytt av vindfällor,
  - naturvårdsbränning,
  - bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter och, i gräsmarker, igenväxningsvegetation,
  - uppsättning av fågel-, fladdermus- och insektholkar och andra åtgärder för att gynna dessa artgrupper,
  - utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
  - skapande av jordblottor för att gynna växt- och djurliv.

3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationsplats, strövstig och rastplats
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg erhållit skriftligt tillstånd av Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området
Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, mossor, lavar eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivna fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och anvisad iordningställd parkeringsplats
6. parkera eller ställa upp husvagn, husbil eller liknande mellan kl. 00.00 och 05.00.
7. elda annat än på anvisad och iordningställd eldplats
8. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens tillstånd
9. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet utan Länsstyrelsens tillstånd
10. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats
11. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur

Föreskrifterna under C gäller omedelbart, även om de överklagas.

Föreskrifterna hindrar inte:

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av ovan angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets vård eller uppföljning av bevarandestatus.
- akuta reparationsåtgärder på ledning. Träd som fallit eller grova grenar (över 20 cm) som kapats vid åtgärder ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.

- normalt underhåll av ledning och ledningsgata, samt borttagande eller ersättning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.
- normalt underhåll av vägområde. Träd som fallit eller grova grenar (över 20 cm) som kapats vid underhåll ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.
- övrig grävning i vägområde, t.ex. för nedgrävning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.
- åtgärder för vetenskaplig undersökning som Länsstyrelsen i förväg skriftligt har lämnat tillstånd till.

Med Länsstyrelsens tillstånd enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispensprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt tillstånd till en åtgärd efter att denna beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

I juli 2017 utbjöds del av fastigheten Ljungby Hässlebacken 1:1 till försäljning. Naturvårdsverket förvärvade då det område som utgör naturreservatet Hässlebacken samt den del av fastigheten som utgör en planerad utökning av naturreservatet Målaskogsberg enligt handlingar i ärende 511-42-2017. Området har sedermera fastighetsreglerats till fastigheten Hollborna 1:10.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslaget till beslut och skötselplan skickades den 15 juni 2018 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar.

Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL BESLUT

Kronobergs Ornitologiska Förening ställer sig i allt väsentligt positiv till det föreslagna beslutet. Föreningen anser att Kronobergs län måste ha ett tätt nät av stora naturreservat av olika beskaffenheter så att den biologiska mångfalden kan bevaras och helst stärkas. Att skapa ett större sammanhängande skyddat område genom naturreservaten i Hässlebacken och Målaskogsberg är mycket positivt.

Föreningen anser att jakt inte ska tillåtas inom reservatet. Jakt strider mot flera syften med reservatet. Under rubriken "Barnperspektivet" anges att området ska vara tillgängligt för barn och vuxna. Det är inte möjligt vid de tillfällen då jakt pågår. Jaktbefriade naturreservat är viktiga under de månader av året då jakt kan pågå var som helst. Den naturintresserade och motionerande människan vill känna sig säker på att inte hamna mitt i pågående jakt och ska då kunna söka sig till jaktbefriade naturreservat. Reservatet ska kunna ge besökarna positiva upplevelser av vacker natur, inte negativa som det riskerar att bli om jakt pågår

vid besöket. Föreningen anser att jakt utgör en störning för djurlivet. Föreningen noterar med glädje att jakt på fågel inte ska vara tillåten i Målaskogsberg och anser att regeln ska tillämpas även i Hässlebacken.

Föreningen anser att anläggning av stigar och rastplatser i naturreservaten ska göras så att nuvarande och eventuella framtida boplatser för störningskänsliga fågelarter inte störs. Om sådana anläggningar får en mindre bra placering försämras villkoren för dessa arter istället för motsatsen. Föreningen bidrar gärna med sina erfarenheter innan anläggningarnas utformning beslutas.

Ljungby Fågelklubb gratulerar till ett fantastiskt fint arbete i Målaskogstrakten och har inget att invända mot föreslaget beslut och skötselplan.

Ljungby kommun ser positivt på inrättande av naturreservatet och skriver att det är lämpligt att öka andelen skyddad natur i kommunen. En strövstig som knyter samman Målaskogsberg och Hässlebacken bör anläggas. Det framgår inte tydligt av skötselplanen för Hässlebacken vilka områden som ska kopplas samman genom en strövstig. Om Hässlebacken ska kopplas samman med Målaskogsberg norr om Vislandavägen, förutsätter Ljungby kommun att passagen över Vislandavägen ordnas på ett trafiksäkert sätt för gångtrafikanter.

Ett utökat område som är attraktivt för friluftsliv samt iordningställande för allmänheten i form av parkeringsplats och rastplatser ökar behovet av toaletter samt möjlighet till sophantering. Toaletter och sophantering skulle möjliggöra fler besökare samt att de stannar längre i området. Detta skulle lämpligen placeras i samband med parkerings- och rastplatser. Ljungby kommun anser att tillgång till toaletter och sophantering är nödvändigt för att säkerhetsställa att naturreservaten med omgivning inte drabbas av nedskräpning eller annan olägenhet.

LÄNSSTYRELSENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Utifrån de synpunkter som framförts på beslut och skötselplan har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte.

Länsstyrelsen kommer att utreda placering och utformning av parkerings- och rastplatser samt stigar i området så att allmänhetens behov, säkerhet, närboende, samt natur- och kulturvärden tillgodoses. Länsstyrelsen uppför anordningar för friluftslivet i naturreservaten i mån av ekonomiska resurser.

Jakt på fågel är förbjudet i naturreservatet. Länsstyrelsen anser inte att tillåtande av jakt på övrigt jaktbart vilt i området strider mot reservatets syfte. I det intilliggande naturreservatet Målaskogsberg finns ett område där jakt är helt förbjuden där besökare kan vistas året om utan att påverkas av jakt.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Den nordvästra delen av naturreservatet består av ett välbevarat äldre odlingslandskap som inventerats inom Länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering. I odlingslandskapet, som numera består av en sammanhängande trädklädd betesmark, finns ädellövträd som bl.a. hyser lunglav. I den östra delen av reservatet finns bitvis äldre skog med höga naturvärden på fastmark respektive torvmark.

Eftersom området angränsar till naturreservatet Målaskogsberg bidrar de två reservaten tillsammans till att förstärka naturvärdena i ett större område då skyddsbesluten skapar konnektivitet mellan likartade naturtyper. I det aktuella området kommer befintliga naturvärden gynnas och nya naturvärden att skapas genom aktiva skötselåtgärder.

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med skogsbruk eller exploatering och ett långsiktigt skydd garanteras genom ett naturreservat. Utan ett beslut om naturreservat riskerar de höga naturvärdena att gå förlorade genom avverkning eller, i gräsmarker, upphörd hävd. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med fastställd skötselplan.

Beslutet följer regionala och nationella riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Bildande av naturreservatet Hässlebacken bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen ”Ett rikt odlingslandskap”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv”. Målen uppfylls genom att odlingslandskapet hävdas och att sammanlagt 21,7 ha produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Utökningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn	Hässlebacken
NVR-id	2048559
Län	Kronoberg
Kommun	Ljungby
Distrikt	Ryssby
Gränser	Enligt karta, bilaga 1
Lägesbeskrivning	19 km öster om Ljungby
Centrumkoordinater	X: 453551, Y: 6297529
Kartblad Index 100 km	62E
Naturgeografisk region	SÖ Smålands skog-/sjörik slätt
Huvudsaklig objektkategori	O, Odlingslandskap med ängar och betesmarker
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)
Fastigheter och ägarkategori	Hollborna 1:10 Naturvårdsverket
Servitut/rättigheter/ samfälligheter	Officialservitut 0781IM-09/4480.1 <i>Kraftledning</i> E.on Elnät Sverige AB Officialservitut 0781IM-10/17331.1 <i>Kraftledning</i> E.on Elnät Sverige AB Officialservitut 0781-82/22.1 <i>Väg</i> Hässlebacken 2:3 Officialservitut 0781-05/49.1 <i>Väg</i> Hässlebacken 1:2 Officialservitut 07-RYS-309.2 <i>Väg</i> Hollborna 1:13
Sakägare	Enligt bilaga 3
Areal	Totalareal 24,5 ha, varav 24,4 ha land och 0,1 ha vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreseptatet består av betesmarker och skog tillhörande ensamgården Hässlebacken i östra Ljungby kommun. Området gränsar i nordost till naturreseptatet Målaskogsberg, som består av betesmarker, slåtterängar, ädellövskogar och sumpskogar. Betesmarkerna i Hässlebacken är belägna kring gårdscentrat, som är avstyckat som en privatbostad med tillhörande ekonomibyggnader. Skogen är belägen i naturreseptatets östra del och består dels av blandskog på fastmark, dels av sumpskog på torvmark.

Betesmarkerna ligger på en höjd och terrängen är överlag småkuperad med före detta åker och äng sammanvävda i vad som idag är en sammanhängande betesmark. De gamla åkrarna är små och oregelbundet formade och har på vissa ställen kraftiga terrasskanter, vilka vittnar om jordbearbetning under mycket lång tid. Vällagda rösen och en bevarad linbastu finns också i inägomarken. Betesmarkerna är trädklädda med hög andel ädellövträd. På lönn växer bl.a. lunglav, vilken vittnar om lång kontinuitet på äldre lövträd.

Söder om betesmarken finns grandominerad yngre skog som är påverkad av skogsbruk och där huvuddelen av trädskiktet ska avverkas för att ge plats åt ytterligare betesmark.

I reservatets östra del dominerar tallskog på torvmark i det så kallade ”vinterkärret”. På flygfotot från 1957 syns torvgravar i detta område och 15 torvlador står vid denna tid utspridda i området. Skogen är i denna del alltså uppkommen efter 1957. De delar av tallsumpskogen som inte varit föremål för torvtäkt är äldre och har höga naturvärden. I nordost, på gränsen mot naturreseptatet Målaskogsberg, ligger Hässlebackagöl som är en mindre myrsjö omgiven av öppen våtmark och sumpskog.

Slutligen finns i sumpskogen ett höjddparti med fastmark där en äldre barrblandskog ligger centralt, med yngre planterade granskogar i norr och söder. Målsättningen med detta område är att på sikt skapa äldre skog med högre lövandel genom att den planterade granskogen avverkas och självföryngras med löv- och talldominerad skog som ansluter till den befintliga värdekärnan.

Skötselåtgärderna i naturreseptatet syftar till att bevara och restaurera områdets naturvärden för att på sikt skapa ett sammanhängande område där värdekärnorna befinner sig i kontakt med varandra och där arterna kan sprida sig inom området utan fragmenterande gränser. Reservatet ska på sikt också fungera som en spridningskälla för hotade arter till det omgivande landskapet.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar från detta förordnande införas i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidningen Smälänningen.

Delgivningen ska anses ha skett två veckor efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom 10 dagar från beslutet införts i ovan nämnda tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

ÖVERKLAGAN

Detta beslut kan överklagas av den som beslutet angår (16:12 § miljöbalken) genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in per e-post till kronoberg@lansstyrelsen.se eller per post till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 2 januari 2019, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet ska innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-6-2018
- vad som ska ändras och varför
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

BESLUTANDE

Beslut i ärendet har fattats av länsrådet Anders Flanking.

I handläggningen av ärendet, i vilket naturskyddshandläggaren Love Eriksen varit föredragande, har även miljöjuristen Henrik Skanert, enhetschefen Martin Sjødahl, funktionschefen Elisabet Ardö, naturvårdshandläggaren Sara Lamme samt kulturmiljöhandläggaren Martin Karlsson deltagit.

Anders Flanking
Länsråd

Love Eriksen
Naturskyddshandläggare

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning och sändlista
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Överklagandehänvisning

Karta till beslut om naturreservatet
Hässlebacken i Ljungby kommun

- Naturreservat
- Naturreservatet Målaskogsberg

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet N
0 75 150 m

